

Viestintätieteiden kandidaattiohjelman valintakoe 3.6.2019

Kysymyksen 1 arvosteluperusteista

Kysymys siis oli:

”1. Tämä tehtävä koskee valintakoeaineistoa:

Selosta ja taustoita seuraavat valintakoeaineiston artikkeleissa mainitut käsitteet ja pohdi, mitä yhteistä niillä on:

- **popularisointi**
- **sidosryhmäanalyysi**
- **käytettävyys**

Hyödynnä vastauksissasi valintakoeaineistoa. Valintakoejulkaisun sisällysluettelo on liitteenä.

Vastauksen pituus tähän kysymykseen on enintään kaksi sivua.”

Kuten kysymyksestä käy ilmi, se koskee valintakoeaineistoa. Vastausta arvioitaessa kiinnitettiin erityistä huomiota siihen, että käsitteet oli määritelty, niiden taustoja koskevat selostukset oli kytketty valintakoeaineistoon ja että käsitteiden yhtymäkohtia oli pohdittu. Vastauksesta oli käytävä ilmi, että valintakoeaineistoon oli perehdytty. Näin ollen yleisistä käsitteistä sivuavista selostuksista ei saanut pisteitä, vaan vastaukset oli kytkettävä aineistoon tuomalla vastauksessa esiin esimerkiksi aineistossa mainittua termistöä ja hyödyntämällä artikkeleissa esitettyä sisältöjen jäsentelyä.

Popularisoinnin käsitteen selostuksessa oli syytä tulla ilmi, että popularisoidussa viestinnässä on kysymys erikoisalatioidon yleistajuistamisesta. Taustoituksessa oli hyvä käsitellä popularisointikeinoja ja popularisoidun kielen ominaisuuksia, esitellä valintakoejulkaisussa esitelty erikoisalaviestinnän jatkumo, pohtia popularisoinnin eroja suhteessa vertaisviestintään ja pedagogiseen viestintään sekä mainita esimerkkejä popularisoinnista. *Sidosryhmäanalyysin* selostuksessa oli syytä kytkeä analyysi asiakontekstiinsa mainitsemalla, että kysymyksessä on organisaatioiden käyttämä strategisen viestinnän työkalu. Vastauksessa oli syytä tuoda selkeästi ilmi, mistä syystä sidosryhmäanalyysia tehdään, mikä on sen tavoitteena sekä mainita esimerkkejä keskeisistä sidosryhmistä. Lisäksi pisteitä sai aineistossa esitellyn sidosryhmien tärkeyden mallin avaamisesta. Myös *käytettävyyden* käsitettä koskevassa selostuksessa oli mainittava käsitteen asiakonteksti, eli tekninen viestintä. Vastauksessa oli tuotava esiin käytettävyyden tavoitteet ja osatekijät, mainittava keinoja käytettävyyden saavuttamiseksi ja tutkimiseksi sekä annettava käytettävyyteen liittyviä käytännön esimerkkejä.

Keskeinen arvioitava seikka oli käsitteiden avaamisen lisäksi kysymyksen kohta ”pohdi, mitä yhteistä niillä on”. Jokainen kysytyistä käsitteistä tarjoaa näkökulman siihen, miten viestinnän alan ammattilaisen tulisi pyrkiä sopeuttamaan viestintä vastaanottajan mukaan, ottaa huomioon kohderyhmä ja valita oikeat viestintäkeinot erilaisiin tarkoituksiin. Valintakoeaineistossa *popularisoinnin* käsitettä käsitellään Nuoposen, Koskelan & Nissi-

Viestintätieteiden kandidaattiohjelman valintakoe 3.6.2019

län artikkelissa, *sidosryhmäanalyysin* käsitettä Koskelan artikkelissa ja *käytettävyyden* käsitettä sekä Salmelan ja Isohellan että Raatikaisen artikkeleissa. Käsitteitä yhdistävä seikka, *vastaanottajan huomioiminen* ja siihen liittyvät aspektit tuodaan esiin kaikissa näissä artikkeleissa ja nimenomaan kysytyjen käsitteiden yhteydessä. Kohderyhmien huomioiminen on yksi läpileikkaavista teemoista koko valintakoejulkaisussa myös julkaisun muissa artikkeleissa. Pohdintaosuudessa pisteitä sai siis tätä seikkaa sivuavien yhtymäkohtien mainitsemisesta, avaamisesta ja perustelemisesta.

Täydet 10 pistettä sai, kun

-selosti ja taustoitti kaikki kolme eri käsitettä (popularisointi, sidosryhmäanalyysi ja käytettävyys) ja pohti näiden välisiä yhteyksiä.

-vastauksesta kävi selvästi ilmi yhteys artikkeleihin (esim. käytetyn käsitteistön ja jaotte-
luiden kautta)

-vastaus oli rakenteeltaan koherentti ja eteni johdonmukaisesti

-teksti oli kielellisesti sujuvaa ja virheetöntä

-vastaus oli enintään kaksi sivua pitkä

Pisteitä annettiin seuraavasti:

Sisältö: Käsitteiden selostukset ja taustoitukset 6 p. (=2 p./käsite). Yhtymäkohtia koskevat pohdinnat 2 p. Esitystapa: Esseen rakenne, tyyli ja oikeakielisyys 2 p. (siten, että rakenteesta, sujuvuudesta ja tyylistä sai enintään 1 p. ja oikeakielisydestä enintään 1 p.)

Saadakseen esitystapapisteitä tuli sisällöstä saada vähintään 3 pistettä.

Vastauspapereissa pisteiden yhteydessä käytettiin seuraavia lyhenteitä:

POP = popularisointi

SID = sidosryhmäanalyysi

KÄYT = käytettävyys

POHD = pohdinta

ES = esittämistapa, eli tekstin rakenne, sujuvuus, tyyli ja oikeakielisyys

Viestintätieteiden kandidaattiohjelman valintakoe 3.6.2019

Kysymyksen 2 arvosteluperusteista

Kysymys siis oli:

”2. Tämä tehtävä perustuu liitteenä olevaan aineistoon, joka koostuu kolmesta Facebook-sivusta:

- Sivu 1: Suomen poliisi
- Sivu 2: Vaasan yliopisto
- Sivu 3: Veikkaus

Kaikista sivuista on otettu mukaan a) etusivu, b) tietoja ja c) kaksi julkaisua.

**Kuvaile mitä ovat profiilityön eri ulottuvuudet.
Selitä miten ne ilmenevät aineiston sivuissa.**

Hyödynnä vastauksessasi valintakoeaineiston Tikkamäen artikkelia.
Hyödynnä myös Harakan & Eronen-Vallin, Koskelan ja Hirston & Sihvosen artikkeleita. Valintakoejulkaisun sisällysluettelo on liitteenä.”

Kysymyksessä 2 arvioitiin hakijan kykyä soveltaa teoreettisia käsitteitä konkreettiseen viestintäaineistoon ja tehdä aineistosta itsenäisiä havaintoja. Kysymys myös mittasi hakijan aiempaa tietämystä ja ymmärrystä viestinnällisten, organisatoristen, yhteiskunnallisten ja kulttuuristen ilmiöiden välisistä kytköksistä.

Pisteitä annettiin seuraavasti:

Sisältö: Ulottuvuuksien selittäminen ja kytkeminen liitteenä olevaan aineistoon 4 p. (1 p./ulottuvuus). Ulottuvuuksien syvällisempi kuvailu valintakoeaineistoa laajemmin hyödyntäen 2 p. Sivujen ominaispiirteitä koskevat pohdinnat 2 p. Esitystapa: Esseen rakenne, tyyli ja oikeakielisuus 2 p.

Saadakseen esitystapapisteitä tuli sisällöstä saada vähintään 3 pistettä.

Vastauspapereissa pisteiden yhteydessä käytettiin seuraavia lyhenteitä:

UL = ulottuvuuden kuvailu
ES = esimerkin antaminen
SY = syvällisempi kuvailu
OM = ominaispiirteiden pohdinta
RA = esittämistapa (tekstin rakenne ja tyyli)
KI = esittämistapa (oikeakielisuus)
v = virhe

Viestintätieteiden kandidaattiohjelman valintakoe 3.6.2019

Ulottuvuuden kuvailu

Ulottuvuuksien kuvailussa tuli hyödyntää Tikkamäen artikkelia, joka määrittelee profiilityön ulottuvuudet seuraavasti:

”1. Profiili kokonaisuutena

Ensinnäkin sosiaalisen median profiili kokonaisuutena on tuote, joka on kuin omistajaansa kuvastava käyntikortti tai ansioluettelo. Koska sosiaalisen median profiili on näkyvässä julkisesti, sen sisällöllä on suuri merkitys sen kannalta, millaisen vaikutelman itsestämme annamme. Lisäksi profiilissa tehdyt julkaisut säilyvät pitkään, ellei ikuisesti. Profiilityön avulla profiilissa näkyvä itsen esittämisen historia pyritäänkin pitämään tasapainossa tulevaisuuden kanssa.

2. Tulkinnat ja odotukset

Toiseksi sosiaalisessa mediassa omaa käyttäytymistä ohjaillaan sen mukaan, miten odotamme muiden tulkitsevan jakamaamme sisältöä. Samoin toisten toimintaa arvioidaan ja tulkitaan heidän profiilinsa kautta. Profiilityö onkin eräänlainen tulkinnan kehä.

3. Itse esittämisen ristiriidat

Profiilityön kolmantena ulottuvuutena voidaan pitää itsen esittämisen ristiriitaisuutta. Sosiaalisessa mediassa täytyy tasapainotella niin, että pystyy esittämään itsensä noudattaen tilanteeseen kuuluvia sosiaalisia normeja ja samalla ilmaisten omia kiinnostuksen ja intohimon kohteitaan. Profiilin tulee antaa toimiva kuva yksilöstä monenlaisille sosiaalisille piireille samaan aikaan, mikä saattaa olla käytännössä haastavaa, sillä monilla esimerkiksi työidentiteetti ja koti-identiteetti ovat kaksi eri asiaa.

4. Profiilin konkreettinen säätely

Profiilityön neljäs ulottuvuus on profiilin säätely, jolla tarkoitetaan konkreettisia toimia kuten yksityisyysasetusten muokkaamista, sisällön poistamista tai oman käyttäytymisen muuttamista.”

Vastauksessa sai kustakin oikein kuvaillusta ulottuvuudesta 0,5 pistettä. Pisteitä sai 0,25/ulottuvuus, jos

- ulottuvuus oli ainoastaan nimetty, mutta sitä ei oltu kuvailtu tarkemmin ja/tai sen kuvailussa oli väärinymmärryksiä tai puutteellisuuksia
- ulottuvuus oli nimetty väärin, mutta sen kuvailu ilmensi kuitenkin ulottuvuuden hyvää ymmärrystä.

Esimerkin antaminen

Esimerkin antamisessa profiilityön ulottuvuudet tuli kytkeä aineistoon uskottavalla ja havainnollisella tavalla.

Onnistuneessa vastauksessa tarkasteltiin

- 1) sivun eri osioita teksteineen ja kuvineen, osioiden keskinäisiä painotuksia ja kokonaisuudesta muodostuvaa mielikuvaa (esim. Vaasan yliopisto menestyksekkäänä ja kansain-

Viestintätieteiden kandidaattiohjelman valintakoe 3.6.2019

välisenä toimijana => etusivun futuristinen kuva, merkkipaalujen esittely, englannin kielien käyttö)

2) organisaatioon kohdistuvia kulttuurisia ja yhteiskunnallisia tulkintoja ja odotuksia ja niiden ilmenemistä esimerkiksi sivun julkaisuissa (esim. Suomen poliisi yhteiskunnallisen rauhan turvaajana => tiedostus uhkatilanteen hallinnasta)

3) organisaatioon kohdistuvia ristiriitaisia tulkintoja ja odotuksia johtuen esimerkiksi erilaisista lukijakunnista tai ongelmalliseksi mielletystä toimenkuvasta ja niiden ilmenemistä sivulla (esim. Veikkaus uhkapelejä tarjoavana ~ hyväntekeväisyyttä harjoittavana yrityksenä => pyyntö lukijalle pohtia oman lottovoiton käyttöä ~ äänestää osallistujaa biisileirille)

4) sivun erilaisia konkreettisia säätelytoimia (esim. sivun julkisuus, mahdollisuus arvioida sivuja, yhteydenottokeinot)

Vastauksessa sai esimerkin antamisesta 0,5 pistettä/ulottuvuus. Pisteitä sai 0,25/ulottuvuus, jos ulottuvuus oli kytketty aineistoon ainoastaan ylimalkaisesti tai kytköksessä oli väärinymmärryksiä. Esimerkin antamisesta sai pisteitä vain, jos ulottuvuus oli ensin kuvailtu.

Syvällisempi kuvailu

Aineiston syvällisemmässä kuvailussa tuli hyödyntää valintakoeaineiston eräissä muissa artikkeleissa (Harakka & Eronen, Koskela, Hirsto & Sihvonen) esitettyjä teemoja ja käsitteitä. Vastauksissa nostettiin esiin esimerkiksi retoriikan ethos, pathos ja logos, konvergenssikulttuuri, representaatiot, diskurssit, ideologinen valta, viestinnän suunnittelun strateginen, taktinen ja operatiivinen taso, sidosryhmät ja maineenhallinta.

Vastauksessa sai syvällisemmästä kuvailusta

- 1 p. jos aineiston kuvailussa hyödynnettiin 1-3 muuta artikkelia niin, että niiden teemoja ja käsitteitä ei ainoastaan mainittu, vaan ne kytkettiin konkreettisesti aineistoon (esim. pathoksen ilmeneminen Suomen poliisin jakamassa julkaisuissa poliisikoirakokelaasta)
- 2 p. jos edellisen lisäksi eri artikkeleista nousevien teemojen ja käsitteiden välille oli muodostettu ansiokas synteesi.

Syvällisemmästä kuvailusta saattoi saada pisteitä, vaikka ei olisikaan osannut kuvailla ulottuvuuksia ja antaa niistä esimerkkejä.

Ominaispiirteiden pohdinta

Ominaispiirteiden pohdinnassa tuli tehdä aineistosta itsenäisiä, kriittisiä huomioita aiempaa tietämystään ja ymmärrystään hyödyntäen. Vastauksessa tuli rakentaa selvä vertailuasetelma kaikkien kolmen sivun välille. Vastauksessa tuli tarkastella yhtäältä sivujen viestinnällisiä ominaispiirteitä (esim. värimaailma, kielelliset keinot) ja toisaalta organisaatioiden historiaa, asemaa ja toimintamahdollisuuksia suomalaisessa yhteiskunnassa suhteessa niiden rooliin julkishallinnollisena organisaationa, koulutusorganisaationa ja yrityksenä erilaisine sidosryhmineen. Ominaispiirteiden pohdinnasta sai 1-2 p. riippuen vastauksen syvällisyydestä ja yksityiskohtaisuudesta.